

2022-11-07

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: KFKS 2022-00546

Motion – Avskaffa delade turer inom äldreomsorgen Inkom den 20 juni 2022 från Espen Bjordal m.fl. (S)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige fattar följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att alla anordnare, privata som kommunala, redan har förutsättningar att avskaffa delade turer och införa heltid som norm inom äldreomsorgen. Det saknas därför skäl att se över kommunens styrmodell i enlighet med förslagen i motionen. Kommunfullmäktige noterar vidare att alla medarbetare inom produktionsområdet Valfärd samhällsservice redan erbjuds heltidsarbete och att delade turer endast förekommer om medarbetarna så önskar. Med dessa noteringar är motionen färdigbehandlad.

Sammanfattning

I motionen lyfts att regeringen har beslutat om ett riktat statsbidrag för att göra nödvändiga kvalitetshöjande insatser inom äldreomsorgen. I Nacka kommun har det beslutats att medlen bl.a. ska användas till en bonus till de företag som minskar personalombyte. Socialdemokraterna anser att det är ett otillräckligt incitament för kvalitetshöjning och att en del av bidraget ska gå till att avskaffa delade turer inom äldreomsorgen. I motionen yrkar därför Socialdemokraterna att Nacka kommun avskaffar delade turer och inför heltid som norm inom all skattefinansierad äldreomsorg samt att Nacka kommun ser över sin styrmodell för att möjliggöra att ställa det kravet även hos privata anordnare.

Kommunstyrelsens verksamhetsutskott och äldrenämnden har berett motionen och lämnat synpunkter utifrån sina ansvarsområden. Detta samlade ärende bereds av kommunstyrelsens arbetsutskott, inför beslut av kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Förslagen i motionen

I motionen föreslår Socialdemokraterna att:

- Nacka kommun avskaffar delade turer och inför heltid som norm inom all skattefinansierad äldreomsorg
- Nacka kommun ser över sin styrmodell för att möjliggöra att ställa det kravet även hos privata anordnare

Ärendet

Kommunstyrelsen har beslutat att remittera motionen till äldrenämnden och kommunstyrelsen med beredning i kommunstyrelsens verksamhetsutskott och kommunstyrelsens arbetsutskott. Kommunstyrelsens verksamhetsutskott lämnar synpunkter inom ramen för sitt ansvar för kommunala verksamheter i egen regi och äldrenämnden inom ramen för sitt ansvar för äldreomsorgen som helhet i Nacka. Detta samlade ärende bereds av kommunstyrelsens arbetsutskott, inför beslut av kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Nedan framgår vilka synpunkter som äldrenämnden respektive kommunstyrelsens verksamhetsutskott har lämnat med anledning av motionen.

Äldrenämndens synpunkter

På äldrenämndens sammanträde den 26 oktober 2022 (§ 72) beslutade äldrenämnden att föreslå att kommunfullmäktige ska besluta att notera att kommunen redan idag skapar förutsättningar för anordnare att arbeta för att avskaffa delade turer och införa heltid som norm. I enhetens beslutsunderlag anges bl.a. följande.

I enlighet med kommunens styrmodell om förtroende och respekt för människors kunskap, egen förmåga och deras vilja att ta ansvar skapar äldrenämnden som huvudman redan i dag förutsättningar för anordnarna att vara attraktiva arbetsgivare, oavsett om de är kommunala eller privata. Det kan till exempel innebära att de avskaffar delade turer och inför heltid som norm. Anordnare kan på Jämföraren på kommunens hemsida presentera sin verksamhet. Till exempel kan de beskriva arbetsvillkoren för medarbetare.

Arbetsmiljö och anställningsförhållanden är viktiga frågor för att säkerställa att den vården och omsorgen som kunderna får är av god kvalitet. Äldreenheten arbetar med att utveckla uppföljningen av dessa kvalitetsaspekter i relationen till kvalitet. De krav som äldrenämnden ställer på arbetsmiljön för anordnarnas personal i auktorisationsvillkoren för kundvalen följs upp av äldreenheten genom regelbundna granskningar. Avseende ledarskap ställer äldrenämnden krav på erfarenhet och utbildning på den som utövar den dagliga ledningen. Äldrenämnden ställer även krav på hur stor andel av omsorgspersonalen som ska vara utbildade inom omsorg.

Kommunfullmäktige beslutade förra året om större höjningar av checkbeloppen i äldrenämndens kundval. Höjningarna bör bidra till att förbättra arbetsmiljön för anordnarnas personal.

Synpunkter från kommunstyrelsens verksamhetsutskott

Kommunstyrelsens verksamhetsutskott beslutade på sammanträdet den 29 november 2022 (§ 49) att föreslå att kommunfullmäktige ska besluta att notera att alla kommunalanställda medarbetare inom vård och omsorg erbjuds heltidsarbete och att delade turer enbart förekommer om medarbetarna så önskar. I tjänsteskrivelsen till kommunstyrelsens verksamhetsutskott anges bl.a. följande.

Inom äldreomsorgen driver Valfärd samhällsservice fyra särskilda boenden för äldre, dagverksamhet samt natt- och larmpatrull. Produktionsområdet erbjuder heltidstjänst för alla anställda inom vård och omsorg. Valfärd samhällsservice kräver inte delade turer men det är möjligt för medarbetare som önskar uppdelade arbetstider att schemalägga sig så att det är möjligt.

Juridik- och kanslistabens utredning och bedömning

Juridik- och kanslistaben instämmer i synpunkterna från äldrenämnden och kommunstyrelsens verksamhetsutskott.

Med delade turer menas att personal arbetar förmiddags- och eftermiddagspass med en längre paus emellan. Den allra största delen av äldreomsorgen i Nacka kommun bedrivs i kundvalen för hemtjänst, särskilt boende och dagverksamhet. I villkoren för att anordnaren ska bli auktoriserad framgår det att:

- Anordnaren är arbetsgivare för sin personal och svarar därmed för att anställnings- och arbetsmiljövillkor uppfylls enligt gällande lagstiftning.
- Anordnaren ska ha ett ledningssystem för kvalitet enligt Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd.
- Anordnaren ska arbeta systematiskt för att kundernas hjälp bland annat ska präglas av kontinuitet, trygghet och inflytande.

I enlighet med kommunens styrprinciper är det anordnaren själv som styr över planeringen av sin verksamhet. Kommunen styr, i egenskap av finansiär, inte över anordnarnas personalplanering eller tjänstgöringsgrad.¹ Syftet med denna modell är att erbjuda så många aktörer som möjligt att få konkurrera om kunderna. Genom konkurrensen motiveras anordnarna att jobba med kvalitetsförbättringar och olika profileringar. Därmed blir det lättare för kunderna att hitta en service som passar dem. Genom att göra uppföljning av anordnarna lättillgänglig för kunderna kan medborgarna

¹ Tjänsteskrivelse daterad den 7 juni 2021 i ärende med dnr KFKS 2021-00163 Motion – Höj vårdkvaliteten och tryggheten för äldre

själva se och avgöra vilken verksamhet som man bedömer passar behov och önskemål bäst. Detta skapar incitament hos anordnarna att vara attraktiva arbetsgivare oavsett om anordnaren är ett privat företag eller drivs i kommunal regi. Det kan till exempel innebära att anordnarna avskaffar delade turer och inför heltid som norm. Det kan noteras att inom produktionsområdet Valfärd samhällsservice erbjuds redan alla anställda inom vård och omsorg heltidstjänst. Valfärd samhällsservice kräver inte delade turer men det är möjligt för medarbetare som önskar uppdelade arbetstider att schemalägga sig så att det är möjligt.

Den samlade bedömningen är därför att det föreslås att det noteras att alla anordnare, privata som kommunala, redan har förutsättningar att avskaffa delade turer och införa heltid som norm inom äldreomsorgen. Det saknas därför skäl att se över kommunens styrmodell i enlighet med förslagen i motionen. Det noteras vidare att alla medarbetare inom produktionsområdet Valfärd samhällsservice redan erbjuds heltidsarbete och att delade turer endast förekommer om medarbetarna så önskar.

Ekonomiska konsekvenser

Förslag till beslut medför inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Förslag till beslut medför inga konsekvenser för barn.

Bilagor

1. Protokollsutdrag från äldrenämnden den 26 oktober 2022, § 72
2. Protokollsutdrag från kommunstyrelsens verksamhetsutskott, § 49
3. Motionen

Christopher Arontaus
Tf. kanslichef
Juridik- och kanslistaben

Julia Tham
Utredare
Juridik- och kanslistaben